

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/107/2016
Identifikačné číslo spisu: 8412204306
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2017
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8412204306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. N. a 2/ M. N., oboch bývajúcich v U., proti žalovaným 1/ M. G., bývajúcemu v U. a 2/ Generali poisťovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta 3/A, zastúpenej JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou v Martine, Pavla Mudroňa 26, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 8C/64/2012, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. januára 2016 sp. zn. 5Co/195/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným rozsudkom potvrdil medzitýmny rozsudok Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež „nižšie súdy“) z 19. marca 2014 č. k. 8C/64/2012-69 (rozsudok ustáľujúci, že základ žalobných nárokov žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je opodstatnený) „s upresnením, že sa jedná výlučne o vyriešenie otázky, že náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeť usmrtenej pri dopravnej nehode spadá do rozsahu poistného krytia povinného zmluvného poistenia v zmysle platného a účinného zákona č. 381/2001 Z. z. v platnom znení“. Zhodne so súdom prvej inštancie mal za to, že eurokonformným výkladom pojmu škoda je ten, ktorý do jeho rámca zahŕňa všetky ujmy (nielen materiálne), nároky na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým po obetiach dopravných nehôd preto spadajú do rámca povinného zmluvného poistenia škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel a námietku žalovanej 2/, týkajúcu sa nedostatku jej vecnej (pasívnej) legitímácie preto nešlo akceptovať.

2. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolatelka“). Navrhla, aby odvolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodila z ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „O. s. p.“), majúc za to, že rozsudky oboch nižších súdov vymedzujú základ žalobných nárokov, ustálený nimi za opodstatnený, odchyľne. Tzv. zmätočnosťnú vadu podľa § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. podľa nej zakladá nedostatok presvedčivého odôvodnenia predovšetkým rozsudku odvolacieho súdu, pričom oba nižšie

súdy podľa nej neposúdili správne ani otázku rozsahu poistného krytia pri povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a s ňou súvisiacu otázku jej (dovolateľkinej) pasívnej legitimácie.

3. Žalovaný 1/ sa pripojil k dovolaciemu návrhu i argumentácii žalovanej 2/.

4. Žalobcovia navrhli dovolanie zamietnuť, majúc za to, že rozsudok odvolacieho súdu je správny.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O. s. p., § 35 C. s. p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z. z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas aj naň oprávneným subjektom, zastúpeným v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p. (skôr § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaná 2/ nasmerovala proti takému rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný nie je.

7. Dovolaním šlo podľa úpravy procesného práva, účinnej v čase začatia dovolacieho konania v tejto veci, napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudkom odvolacích súdov boli upravené v ustanovení § 238 O. s. p., prípustnosť dovolania bez ohľadu na formu rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu výskytu tzv. zmätočností vád potom vymedzovalo ustanovenie § 237 O. s. p.

8. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. bolo dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia bolo dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci a podľa odseku 3 potom tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

9. Prípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p. tu do úvahy neprichádza.

10. Dovolaním sa totiž nenapáda rozsudok zmeňujúci, ale potvrdzujúci a to bez ohľadu na formuláciu výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa tento odchýlil od podoby výroku medzitémneho rozsudku súdu prvej inštancie. V tomto prípade totiž rozhodujúcim nebolo to, že „spresnenie“, urobené súčasťou výroku potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu, vykazovalo v skutočnosti znaky zmeny rozsudku prvoinštančného súdu, ale to, že v rámci takéhoto naloženia s odvolaním neskoršej dovolateľky nedošlo v o vzťahu k nej k žiadnemu inému významovému posunu než k tomu, že z ustálenia opodstatnenosti žalobného nároku žalobcov ako takého odvolací súd prakticky vyňal len jedinú

(práve žalovanou 2/ sporovanú) otázku rozsahu poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Takéto zúženie základu nároku, určovaného medzitimným rozsudkom za opodstatnený ale nebolo rozhodnutím zhoršujúcim procesné postavenie žalovanej 2/, keďže už rozsudok súdu prvej inštancie konštatoval existenciu nároku žalobcov aj voči nej, rozsudok odvolacieho súdu na tomto vôbec nič nezmenil a pri nazeraní na problém z tohto uhla pohľadu ide o rozsudok potvrdzujúci (hocako sa tu dovolateľka pokúšala presvedčať o opaku).

11. Ani o ktorýkoľvek z ďalších prípadov prípustnosti dovolania, predpokladaných ustanovením § 238 O. s. p. tu nešlo. Dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval a vylúčené preto muselo byť i odchýlenie sa odvolacím súdom od právneho názoru vysloveného dovolacím súdom (ktorý tu nebol). Nešlo tu ani o prípad vyslovenia prípustnosti dovolania vo výroku potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu s poukazom na zásadný právny význam rozhodnutia (kde je rozhodujúcim faktor pripustenia dovolania a nie polemika na tému, či je správnym názor odvolacieho súdu o nedostatku zásadného právneho významu rozhodnutia) a napokon ani o prípad potvrdenia rozsudku vyslovujúceho neprijateľnosť zmluvnej podmienky v tzv. spotrebiteľskej veci.

12. S prihliadnutím k úprave z ustanovenia § 242 ods. 1 vety druhej O. s. p., ukladajúcej dovolaciemu súdu povinnosť vždy prihliadať aj na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už je táto dovolaním namietaná alebo nie), ako aj k obsahu dovolania sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p.

13. Žalovaná 2/ vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ - e/ a g/ O. s. p. nenamietala a existenciu žiadnej z takýchto väd nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania tak z týchto ustanovení vyvodiť nemožno.

14. Pokiaľ šlo naopak o dovolaním namietanú vadu, odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, priznávaných mu predpismi procesného práva.

15. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

16. Pri vyjdení zo stanoviska citovaného pod 15 zhora má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na prípad v prejednávanej veci uplatnila druhá časť právnej vety stanoviska. Takýto záver je tu namieste preto, že dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu (ako primárny predmet prieskumu zo strany dovolacieho súdu) obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti. Ak konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvoria jeden celok, určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a okrem prípadov plného stotožnenia sa odvolacieho súdu s dôvodmi súdu prvej inštancie a jeho odkazu na takéto dôvody (ktorý postup priamo predpokladala prvá časť ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. a prevzatý bol tiež do § 387 ods. 2 C. s. p.) je z pohľadu existencie dôvodov rozhodnutia významné len to, či tieto obsahuje rozhodnutie odvolacieho súdu. Iba úspešné uplatnenie námietky postupom súdu odnímajúcim účastníkom konania možnosť konať pred súdom, ktorý spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu totiž môže prinútiť k zamýšľaniu sa nad tým, či rovnakou vadou nie je postihnuté aj rozhodnutie súdu prvoinštančného a úspech pri sponchybení rozhodnutia odvolacieho súdu takpovediac otvára vstupnú bránu pre zrušenie rozhodnutí súdov oboch nižších stupňov (pokiaľ to pravda dnešná úprava umožňuje, tu por. § 449 ods. 1 C. s. p.). Dovolateľke pritom nešlo prisvedčiť v tom, že rozhodnutie odvolacieho

súdu je nepreskúmateľné, keď platí, že za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. pritom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

17. Hoci dovolateľka namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) odvolacím i prvoinštančným súdom, to (samo osebe) prípustnosť dovolania nezakladá a dovolací súd by mal možnosť tu uvádzanou námietkou sa zaoberať len vtedy, ak by dovolanie bolo prípustné.

18. Pre ozrejmienie právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, samo ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010).

19. Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobkyne nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná žalovanou 2/ tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť (§ 447 písm. c/ C. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

20. O náhrade trov dovolacieho konania potom dovolací súd nerozhodoval, vychádzajúc pritom z úpravy ust. § 438 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. (druhého z nich a contrario). Ak totiž rozhodovanie o nároku na náhradu trov má byť súčasťou rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a za rozhodnutia končiace konanie nemožno považovať medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie ani rozsudok odvolacieho súdu, rozhodujúci o odvolaní proti takémuto rozsudku, to isté musí platiť aj o rozhodnutí dovolacieho súdu, vydanom v ešte prebiehajúcim (dosiaľ neskončenom) konaní.

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.